

Kartoffelferie

Der er dog så vidt vides ingen planer om at fremrykke efterårsferien, da ingen skolebørn alligevel hjælper til med kartoffelhøsten længere.

Foto: Frank Kirkegaard Hansen

Kartoffelferien blev indført i 1899 for at få en fælles uge (uge 42), hvor børnene udeblev fra skole. Indtil da var landbobørnene blot udeblevet fra undervisningen, når kartoflerne skulle tages op derhjemme.

Grunden til det lidt sene tidspunkt skyldes sandsynligvis, at man generelt brugte sildige og mere melede kartoffelsorter, der kunne vokse sig store over en længere periode.

Man gik simpelthen efter et så stort udbytte som muligt, frem for at satse på mindre og mere kogefaste kartofler. Dengang skulle der nemlig mad på bordet – ikke delikatesser.

Kilde: Haven, Haveselskabet

Den heldige kartoffel har rødder i 1800-tallet

Talemåden »en heldig kartoffel« stammer fra en gammel sørøverleg i 1800-tallet. Kartoffler er ikke kun noget, vi spiser, det er også noget, vi siger. En varm kartoffel, kartoffelkur eller at hygge sine kartofler og en heldig kartoffel, er bare et par eksempler. Men hvilke historier gemmer der sig egentlig bag talemåderne om Danmarks nationalrodfrugt?

Hos Dansk Sprognævn er »en heldige kartoffel« eller »en heldig kantøffel« (dialekt) den kartoffel-talemåde, der kan spores længst tilbage i tiden. Nemlig til danske sørøvere i midten af 1800-tallet.

Formentlig kommer »en heldig kartoffel«, som betyder; en person der er yderst heldig, af den gamle sømandsleg »lade kartoflen gå«, hvor en lille genstand, typisk en kartoffel, gik rundt fra mand til mand i en rundkreds, mens en person i midten forsøgte at få fat i den. Og hvis det mislykkedes personen at få fat i kartoflen, så sagde man, at den var en heldig kartoffel.

Den heldige kartoffel har også fundet vej ind i de kongelige rækker i en vise fra 1963 om den danske prins Vilhelms valg til konge af Grækenland: »Kong Otto - ja, tænk dig, han har fået et fur, fordi han var sådan en bøffel, en søn af prins Christian nu konge er, se han er en heldig kartoffel«.

Kilde: Fyns Amts Avis, Sol Stoffregen